

İSLAMİ SORUMLULUK VE TOPLUMSAL BİLİNÇ

el-Hamdü lillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben mübâreken fîhi alâ külli hâlin ve fî külli hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedin ve âlihî ve sahibihî ecmaîn ve men tebahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd:

Allah işleriniz rast getirsin. Gününüz hayırlı olsun dünya ve ahiretiniz mamur olsun.

Peygamber efendimiz mühim hadîs kaynaklarının hepsinde yazıldığı gibi buyurmuş ki;

كُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَالِإِمَامِ رَاعٍ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي أَهْلِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالْمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ فِي بَيْتِ زَوْجِهَا وَهِيَ مَسْئُولَةٌ عَنْ رَعِيَّتِهَا وَالْخَادِمُ رَاعٍ فِي مَالِ سَيِّدِهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ وَالرَّجُلُ رَاعٍ فِي مَالِ أَبِيهِ وَهُوَ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ فَكُلُّكُمْ رَاعٍ وَكُلُّكُمْ مَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ

Küllüküm râ'in ve küllüküm mes'ûlün an ra'iyetihî. Fe'l-imamu râ'in ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. Ve'r-racülü râ'in fî ehlihî ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. Ve'l-mer'etü râ'iyetün fî beyti zevcihâ ve hiye mes'ûletün an ra'iyetihâ. Ve'l-hâdimü râ'in fî mâli sey-yidihî ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. Ve'r-racilü râ'in fî mâli ebîhi ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. Ve küllüküm râ'in ve küllüküm mes'ûlün an ra'iyetihî.

Buhâri, Müslim, Ebû Dâvud, Tirmizî, Ahmed b. Hanbel, İbn Ömer radiyallahu anh'den; Hatîb-i Bağdâdî Ayşe validemizden; [Ukaylî,] Taberanî, [Kuşeyrî,] Tahavi ve [İbn Abdilberr] Ebû Musa hazretlerinden rivayet etmişler.

Küllüküm. Sizin her biriniz. *Râ'in.* Çobansınız, idarecisiniz, sürünün başındasınız.

Ve küllüküm mes'ûlün. Hepinizi sorduğu suale tabi tutulacaksınız.

An ra'iyetihî. Sürüsünden sorumlu tutulacak. Sorumlusunuz ama böyle bu siga ilerde sorumlu tutulacaksınız manası ifade ediliyor. *Ene katibun.* Mesela ben yazıcıyım demek değil, ben yazacağım manası kullanılıyor

Arapçada. Demek ki herkes sorgu suale tabi olacak sürüsünden.

Fe'l-imamu râ'in. Devlet başkanı bir çobandır.

Ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. Ve tebasından, ahalisinden sorumlu tutulacaktır.

Ve'r-racülü râ'in. Adam çobandır.

Fî ehlihî. Ailesi fertleri üzerinde.

Ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. O sürüsünden sorgu suale tabi tutulacaktır.

Ne yaptın?

Nasıl yetiştirtin?

Nasıl baktın?

Helalle mi besledin?

Vs. sorgu suale tabi tutulacaktır.

Ve'l-mer'etü râ'iyetün fî beyti zevcihâ.
Kadın da çobandır.

Fî beyti zevcihâ. Kocasının evinde.

Ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. O da evin işlerinden sorgu suale tabi tutulacaktır. Evle ilgili konularda, kendisinin sorumluluğu altındaki konularda sorgu suale tabi tutulacaktır.

Ve'l-hâdimü râ'in. Hizmetçi de, kahya da, çobandır.

O da.

Fî mâli seyyidihî. Efendisini malı üzerinde çobandır. Onun sürüsü de efendisini malı. Çünkü kahyalık yapıyor.

Ve hüve mes'ûlün an ra'iyetihî. O da sürüsünden sorumlu olacaktır.

Ve'r-racilü râ'in fî mâli ebîhi. Evlat, adam babasının malından da sorumludur. Onun çobanıdır ve ondan sorumlu tutulacaktır bakıveriyor yani.

Ve küllüküm râ'in. Demek ki hepiniz çobansınız bir bakıma, sorumluluğu altında bulunduğu işlerden sorgu suale tabi tutulacaksınız.

Ve küllüküm mes'ûlün an ra'iyetihî. Şimdi hepimiz evliyiz. Hepimizin bir kere hanımımıza karşı, çoluk çocuğumuza karşı, oradan bir çobanlık durumumuz var. Ben hocayım ben cemaatten sorumluyum, cemaate karşı sorumluluğum var.

Hakan niye gelmiyor?

Hüseyin nerde?

Öbür arkadaşların gelmesini engelleyen durumlar neler acaba?

Bir derdi mi var acaba?

Bir sorunu mu var?

Sıkıntısı mı var?

Bunları iyi sormazsam, takip etmezsen ve İslam'ı iyi öğretmezsem ben de sorumluyum. Hanım ben gittiğim zaman, siz gittiğiniz zaman, evin başında o kalıyor. Evdeki eşyadan, benim şerefimden, haysiyetimden, onurumdan o sorumlu. Bahçeye açık çıkmayacak, balkona açık çıkmayacak, başını açmayacak, kapıyı herkese açmayacak, benim iznim olmadan, benim sevmediğim, istemediğim, kimseyi eve almayacak, sorumluluk buna benzer şeyler.

Kahya. Ben onu tayin etmişim, salahiyet vermişim, çiftliğe bakıyor, benim her şeyden haberim yok, o da vazifesini doğru yapıp yapmadığından sorumlu olacak. Herkes sorumlu yani. Herkesin bir kişisel olarak günah işleyip işlemediğinden sorgu sual var. Bir de çoban olduğu konuda, sürüsüne nasıl baktığı konusunda sorgu sual olacak. Bu çok önemli bir şeydir. Hadîs-i şeriftir. Bizler maalesef tabi

camiyeye geliyoruz, namaz kılıyoruz filan, ama sadece namaz kılmaktan ibaret değil İslam. Bir de tabii namazlarımızı Allah kabul ediyor mu etmiyor mu?

Oruç tutuyoruz, hacca gidiyoruz. Allah kabul ediyor mu etmiyor mu?

Allah affetsin. Kabul etsin. Ama kabul ettiğini düşünsek bile Müslümanlık sadece camiye gelmekten ibaret değil. Daha başka bir sürü görevlerimiz var. Sorumluluklarımız var. Onları yapmıyoruz toplum olarak. Onun için toplumumuz dibe gidiyor, batıyor yani. Denize batmış, kurtulmak şöyle dursun, böyle kulaç atıp bilmem kendisini kurtarıp üstü çıkmaya çalışacağına, dibe doğru gidiyoruz veya ayağı-mıza taş bağlanmış denizin dibine doğru gidiyoruz. Vaziyet çok fena. Türkiye de fena. İslam alemin de fena.

İşte bu hacca giderken gördük. Malezya güzel. Çünkü petrol çıkıyor, parası var. Ama Pakistan'a geçince muazzam bir derbederlik, sefalet, toz toprak, bakımsızlık, kuraklık görüyoruz. Hacca gidince muazzam bir sevgi eksikliği, edep eksikliği, Müslüman'ın Müslüman'ı tanımaması, itmesi, kakması gibi şeyler,

yolların kullanımı, şehirlerin planlanması. Hacılar namaz kılacak yer bulamıyorlar, otelleri sokmuşlar, nerdeyse Kâbe'nin içini otel yapacaklar. O kadar yakına getirmişler.E hacılar namaz kılacak. Sen bunların bu Kabe'ye gelmesinin yollarını kolaylaştır, otelleri biraz kenara çek, Kâbe de nefes alsın, etraftan görülsün, sarayını getirmiş Suud hükümdarı, Kâbe-i müşerrefinin ta bir ucundan öbür ucuna kadar, üçte bir kenarını zapt etmiş, işgal etmiş. Orda namaz kılınmıyor, oradan istifade edilmiyor. Halbuki orası hiç olmazsa misafir hanenin olduğu kısım Ecef hastanesinin önüne kadar açılrsa, Ecef hastanesi biraz daha uzak bir yere kaldırılrsa, oralarda çok geniş yerler var. Hemen her taraf kalenin önü istimlak edilmiş, ama orda bir blok var, kalenin ön tarafında, biraz kaleye doğru baktığın zaman, solda dükkanlar var filan, orası istimlak edilmiyor, bas isimlakı, kaleden itibaren bu taraf, cemaat böyle Kâbe'yi görsün ve namazı kılabilsin. Genişlesin. E bu dükkanlar? Dükkanlara da bir güzel yol yap, geri de bir yere at, orada herkes alış verişini yapsın. Şimdi Malezya Kuala Lumpur hava alanına geldik. Hava alanında iniyorsun, indikten sonra bir trene biniyorsun, hızlı

bir tren var, buradan bir numaralı pirinsisa kadar gidiyorsun. Orada öteki şeyleri yapmış. Yani ikiye bölmü iki bölme arasını trenle irtibat sağlıyo vızır vızır trenlerle gidiyor, تنها, kalabalık değil, gayet kolay, valizlerini alıyorsun, öbür tarafa gidiyorsun, çıkış işlemleri oradan oluyor, yani buradaki yükü hafifletmiş.

Sen de Kâbe-i müşerrefe'nin önünü temizle, açılsın, herkes ibadetini ezmeden birbirini, yapsın. Ticarethaneleri de çok modern olarak arka taraflara yap. Evleri filan da yap. Bütün bunlar hacıya karşı sorumluların sorumluluk görevleri. Allah soracak.

Bu hacı niye ezildi burada?

Niye bu bunun önünden geçti?

Niye bu bunu itti?

Niye burada çöplerin yanında namaz kıldı?

Niye sokakta namaz kıldı?

Bunların hepsi sorgu sual sebebi. Hepsini sorar Allah. Belediye başkanlarına sorar. Devlet başkanlarına sorar. Mesela Suud kralı gelmiş Medine'ye demiş ki; ya ben Cidde'ye verdiğim para kadar Riya da verdiğim para kadar Medine'ye de aynı parayı veriyorum. Niye

burada bir şey yok? Azletmiş valiyi. Oradan ayırmış. demiş ki; buradan şöyle baktığım zaman peygamber efendimizin türbesini görecekmişim, harem-i şerifi görecekmişim, dümdüz yol istiyorum. Şurası şöyle olacak, burası böyle olacak. Ondan sonra Medine'nin yolları yapıldı, istimlakler oldu, geniş yollar açıldı, geliş gidiş biraz daha toparlandı vs.

Yani tamam orda bak. Vay ben parayı veriyorum. Parayı yerine sarf edilmiyor. Cidde mamur. Cidde de çok güzel. Korniş diye kilometrelerce sahil, şahane, geze geze doyamayacağın güzel yerler, eğlence yerleri, oturma yerleri, her şey var, aynı parayı Medine'ye de veriyormuş. Uhûd dağına kadar her şey mamur olur duyduğumuza göre. Yani hepimiz tepeden tırnağa, hükümdardan tebaya, ev halkına, hatta ev halkından kadın, herkes sorumlu, şoför de arabasından sorumlu mesela.

Allah bizi affetsin. Çok kusurlu olduğumuzu düşünüyorum hepimizin. Hepimizin yeniden bir tövbe edip Cenâb-ı Hakk'a bundan sonra iyi kulluk edeceğim diye sorumluluklarımızı düşünüp hareket etmesi lazım.

a. Ahiret Bilinci

İkinci hadîs-i şerîf.

Bu Abdullah İbn Mübarek'ten, [Ebû Nu'aym] Hulvânî'den rivayet edilmiş uzunca bir hadîs-i şerîf.

كُلُّكُمْ يُحِبُّ أَنْ يَدْخُلَ الْجَنَّةَ؟ قَالُوا: نَعَمْ يَا رَسُولَ
اللَّهِ قَالَ: فَأَقْصِرُوا مِنَ الْأَمَلِ وَتَبَتُّوا آجَالَكُمْ بَيْنَ
أَبْصَارِكُمْ وَاسْتَحْيُوا مِنَ اللَّهِ حَقَّ الْحَيَاءِ قَالُوا: يَا
رَسُولَ اللَّهِ كُنَّا نَسْتَحْيِي مِنَ اللَّهِ قَالَ: لَيْسَ كَذَلِكَ
الْحَيَاءُ مِنَ اللَّهِ أَنْ لَا تَنْسُوا الْمَقَابِرَ وَالْبِلَى وَأَنْ لَا
تَنْسُوا الْجَوْفَ وَمَا وَعَى وَأَنْ لَا تَنْسُوا الرَّأْسَ وَمَا
اِحْتَوَى وَمَنْ يَشْتَهِي كَرَامَةَ الْآخِرَةِ يَدْعُ زِينَةَ
الدُّنْيَا هُنَالِكَ اسْتَحْيَاءُ الْعَبْدِ مِنَ اللَّهِ وَهُنَالِكَ
أَصَابَ وَلَايَةَ اللَّهِ

*Küllüküm yuhibbü en yedhule'l-cennete
kâlû ne'am yâ rasûlallâhi kâle fe-aksirû
mine'l-emeli ve sebbitû âcâleküm beyne
ebsâriküm. Ve's-tahyû minellâhi hakka'l-
hayâi. Kâlû yâ rasûlallâhi küllünâ nestahyî*

minallâhi kâle leyse kezâlike. El-hayâü minallâhi en lâ tensevü'l-mekâbira ve'l-belâ ve en lâ tensevü'l-cevfe ve mâ ve'â ve en lâ tencevü'r-ra'se ve mahtevâ ve men yeştehî kerâmete'l-âhirati yede'u zînete'd-dünyâ hünâlike's-tehyâü'l-'abdi minallâhi ve hünâlike esâbe velâyetallâhi.

Çok kısaya getirilmeyecek önemli hadîs-i şerîf.

Buyuruyor ki Peygamber efendimiz;

Küllüküm yuhibbü en yedhule'l-cennete?

Hepinizi cennete girmeyi seviyor musunuz, istiyor musunuz?

Kâlû ne'am yâ rasûlallâhi. Evet. Ya Resûlullah. Hepimiz cennete girmeyi tabi istiyoruz.

O zaman. *Fe-aksirû mine'l-emeli.* O halde ümidinizi kısa tutunuz. Çok yaşayacağınızı düşünmeyin. Ben bundan sonra daha yetmiş yıl daha yaşarım falan diye düşünmeyiniz. Benim ömrüm çok az kaldı diye düşünün. Emelin kısa tutulması demek, ümidin kısa tutulması demek?

Yaşayacağına dair ümidin olmaması demek. Ben herhalde yolcuyum, gidiciyim, yakın zamanda diyecek. Diyeceğiz.

Ve sebbitû âcâleküm beyne ebsâriküm. Ecellerinizi de gözünüzün önünde belleyin. Öyle görün. Benim ölümüm bak gözümün önünde. Uuuu amma yakınlaşmış ha, ben ahirete bir hazırlık yapamadım, eyvah acayip işlerim var, borçlarım var, kusurlarım var, eyvah. Halbuki ecelim de ne kadar yakınlaşmış diye ecellerinizi gözünüzün önünde tutun.

Ve's-tahyû minellâhi hakka'l-hayâi. Ve Allah'tan hakkıyla utanın.

Diyorlar ki:

Kâlû yâ rasûlallâhi küllünâ nestahyî minallâhi kâle leyse kezâlike. El-hayâü minallâhi en lâ tensevü'l-mekâbira ve'l-belâ ve en lâ tensevü'l-cevfe ve mâ ve'â ve en lâ tensevü'r-ra'se ve mahtevâ ve men yeştehî kerâmete'l-âhirati yede'u zînete'd-dünyâ hünâlike's-tehyâü'l-'abdi minallâhi ve hünâlike esâbe velâyetallâhi.

Kâlû yâ rasûlallâhi küllünâ nestahyî minallâhi. Ya Resûlullah! Hepimiz Allah'tan

haya ediyoruz, utanıyoruz. Müslümanız hayâ ediyoruz.

Kâle leyse kezâlike. Sizinki gibi değil. Allah'tan utanmak.

El-hayâü minallâhi.

Allah'tan utanmak nasıldır?

En lâ tensevü'l-mekâbira. Kabirleri ve kabirlerdeki kemiklerin çürümesini unutmamaktır. Utanıyorsanız, kabir hep, kabre gireceğim, kuruyacağım, kemiklerinin toz toprak olacağı, kefenin çürüyeceği hatırından gitmeyecek.

Ve'l-belâ ve en lâ tensevü'l-cevfe. Ve karnın içine neler girdiğini iyice düşünmektir. Yukardan bir şeyler gidiyor karna ama.

Haram mı helal mi?

Kazanç ne?

Buraya giren lokma helal lokma mı?

Bunu unutmamak lazım. Hayâ, Allah'tan hayâ ediyorsan, ölümü unutmayacaksın, kabirde çürümeyi, bozulmayı, kabirin halini gözünün önünde tutacaksın, bir de midene girenin helal olmasına dikkat edeceksin.

Ve mâ ve'â ve en lâ tensevü'r-ra'se. Ve kafanın içinde neler olduğunu unutmamak. Yani başta ne havalar esiyor?

Ne yeller esiyor?

Ne düşünceler var?

Ne istiyoruz?

Bir ev daha alalım, iş kuralım, para kazanalım, bilmem ne yapalım, bilmem ne yapalım. Adam aklını başına topla. Allah'ın rızasını kazanmaya çalış, ölüm geliyor.

Ve men yeştehî kerâmete'l-âhirati. Ahirette Cenâb-ı Hakk'ın ikramını arzu eden insan, onu iştahsını çeken, insan ahiret mutluluğunu arzu eden insan.

Yede'u zînete'd-dünyâ. Dünya ziyinetini terk eder. Dünyaya bakmaz, ahireti düşünür.

Hünâlike's-tehyâü'l-'abdi minallâhi ve hünâlike esâbe velâyetallâhi. İşte Allah'tan hakkıyla korkmak kulun korkması, bu düşüncelerle olur. Kabri, çürümeyi unutmayacak, mideye giren lokmanın helal olmasına çok dikkat edecek, kafada fikirler, kafa da ne yeller esiyor, aklının içinde neler dolaşüyor, onu

düşünecek ve dünyanın süsünü, ziynetini terk edecek.

Bizim yerimiz dünya değil. Bizim yerimiz ahiret. Ben ahirete hazırlanayım diyecek. Dünyaya dalıp ahireti unutmayacak. Çoğumuz iş güc sahibiyiz, çoğumuz bizim camiye bırakalım Brisbane’de şu kadar insan camiye geliyor.

Ama çoğu İslam’ı unutmuş mu unutmamış mı?

Unutmuş maalesef. Müslüman olup da Avusturalya’ya gelmiş insanların çoğu.

Caminin nerde olduğunu sorsan, bilir mi?

Bilmez.

Camiye gider mi?

Gitmez.

Namazının günde beş vakit boynuna borç olduğunu bilir mi?

Bilmez.

Haram lokma yememesi gerekir diye, domuz etinden, içkiden vs. den içkili, şekerin içine bile koyuyorlar içkiyi. Likörlü çikolata yapıyor ta ortasına. Bayramda gittik babamlara, babam çikolata ikram etti bizlere. Açtım

yiyeceğim. Benimle beraber babama misafir gelmiş olan elimi tuttu. Dur hocam dedi. Ne var dedim? Bu çikolata likörlü dedi. Kağıdına bakmış. Yapma ya. Babama birisi getirmiş. O da açmış ikram ediyor misafire. İşte bilmem yakında bir pastane var, ordan almış, babama bayram ziyaretine geliyor diye, babamda açmış ikram ediyor. Yapma ya. Baktık içinde sıvı, en ortasında böyle, bir gram kadar likör var, meyve likörü. Allah belanı versin, alçak herif, ben senden çikolata alıyorum, içki alacak olsam meyhaneden gider koca şişeyi alırım. Bunun içine bu likörü koymanın anlamı ne?

Müslüman mahallesinde. Çok kızdım. Şimdi de kızdığım gibi. Dedim ki arkadaşlara; bu herife gidin söyleyin. Yani Müslüman mahallesinde bizde bir şey lazım oldu mu gidiyoruz oradan alıyoruz. Büyük bir pastane, şekerçi falan, hiçbir şeyini almayız, böyle edepsizlikler yapmasına ikaz edin falan dedim. Yani bunu kim düşünüyor? Alıyorsun bisküviyi içinde domuz yağı var. Alıyorsun eti bilmem bakıyor musun? Yani bakıyor mu pek çok kimse? Ahireti unutmuş durumda maalesef.

Tabi burada da sorumluluk en çok geliyor benim omzuma yükleniyor. Çünkü ben Türkiye de radyo işleten, televizyon çalıştıran, mecmua çıkartan, vaazlar veren bir insandım. Şimdi buraya geldim.

Ne oldu?

Yani iş mi sabahleyin üç tane hadîs okumak burada?

Yani benim gece gündüz uyumamam lazım. Burada bir istasyon kurmam lazım. Harıl harıl üretim yapmam lazım. Bak bir konuşma banda alınıyor, çoğaltılıyor ondan sonra. Harıl harıl çalışmak lazım.

Râmûzü'l-Ehâdîs'in hadîslerinin bantlarının koleksiyonunu ister misin diyince?

Al diyebilmemiz lazım. Yok.

Kur'an tefsirinin bantlarını istiyor musun?

Baştan sona hangi âyeti istersen, şıp çıkartırım sana?

Al. Yapmamışız, yatıyoruz. Bize uyku haram gibi yani. Çok çalışmamız lazım. Baş sorumlu ben. Ondan sonra orta sorumlu artık bütün Müslümanlar. Bütün çoban olanlar.

Allah hepimize tövbe nasip etsin. Hepimizin kendisinin yoluna girip güzel kulluk yapmayı nasip etsin. Çok kusurluyuz yani. Aldanmayalım günler geçiyor. Sakalımıza, haccımıza aldandığımız. Vaziyet vahim. Çok fena durumdayız.

Allah bizim yakamızdan yapıyor da bu ümmetin hali böyle iken siz ne yaptınız?

Diye bir sorarsa.

Bu paraları nerden kazandınız?

Ne kadar harcadınız?

Nereye harcadınız?

Bilmiyorum ne olur.

b. Sıkıntılardan Ferahlığa

Üçüncü hadîs-i şerîf.

كَلِمَاتُ الْفَرَجِ: لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ الْحَلِيمُ الْكَرِيمُ لَا إِلَهَ
إِلَّا اللَّهُ الْعَلِيُّ الْعَظِيمُ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ رَبُّ السَّمَاوَاتِ
السَّبْعِ وَرَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

Kelimâtü'l-feraci "Lâ ilâhe illâllâhü'l-halîmü'l-kerimü. Lâ ilâhe illâllâhü'l-'aliyyü'l-

'azîmü. Lâ ilâhe illâllahu rabbü's-semâvâti's-seb'ı ve rabbü'l-arşi'l-kerîmi.

İbn Abbâs radiyallahu anhuma'dan bir müjdeli hadîs-i şerîf.

Başımız daraldı, gönlümüz karardı. Bu hadîslerden korktuk. Sorumluluk var. Ahirete çok çalışmamız lazım. Allah'tan hakkıyla korkmamız lazım. Bir de ferahlatıcı hadîs-i şerîf geldi.

Buyuruyor ki Peygamber efendimiz;

İnsanı sevinç ve ferahlık kazanmasını sağlayan dualar, sözler şunlardır?

Yani bunları okuduğu zaman Allah içini dışını şenlendirir, ferahlandırır. Sıkıntılarını izale eder.

“Lâ ilâhe illâllâhü'l-halîmü'l-kerimü. Lâ ilâhe illâllâhü'l-'aliyyü'l-'azîmü. Lâ ilâhe illâllahu rabbü's-semâvâti's-seb'ı ve rabbü'l-arşi'l-kerîmi.”

Bunu yazalım. Bunları çok söyleyelim. Başında *Lâ ilâhe illâllâh*'lar var. Üç cümle. Üç tane *Lâ ilâhe illâllâh*.

Birincisinin sonunda, *el-halîmü'l-kerimü* var. *Lâ ilâhe illâllâhü'l-halîmü'l-kerimü.*

Halîmlîği Allah'ın bir de kerem sahibi olduğu, çok çok ikram ettiği.

İkinci de; *Lâ ilâhe illâllâhü'l-'aliyyü'l-'azîmü*. Ayetel kürsünün sonundaki *aliyyü'l-'azîm* gibi Zülcelali Sübhânallâh demeden önceki gibi.

Üçüncüsü de; *Lâ ilâhe illâllahu rabbü's-semâvâti's-seb'ı ve rabbü'l-arşı'l-kerîmi*.

Bunları olmazsa bir arkadaş yazsın, dağıtsın. Bunları çok söyleyelim de Cenâb-ı Hak sıkıntılarımızı ferahlığa, üzüntülerimizi sevince, içimizin karanlığını, kalbimizin darlığını genişliğe çevirsin. Hem dünyada hem ahirette Allah bizi mes'ud, mutlu, bahtiyar eylesin. Çoluk çocuğumuzla beraber.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü